

Nye samiske utgivelser – nyhetsbrev mai-juni 2013

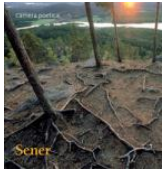
Musikk

Sofia Jannok: Áhpi – Wide As Oceans (CD)

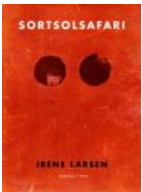
Den svensk-samiske artisten Sofia Jannok har nylig gitt ut sitt tredje album "Áhpi – Wide As Oceans". På dette albumet er det indiepop som preger lydbildet. Produsenter er Henrik Oja og Axel Andersson. Tekstene er på nordsamisk og har naturen og samisk liv og historie som temaer. Hennes forrige utgivelse "Áššogáttis" (2009) ble en stor suksess og solgte til gull i Sverige. BOR-STACD00-1. BOR/Songs to Arvas, 2013. 1 CD. 159.- (fra cdon.no)

Dikt

Inger-Mari Aikio Arianaick & Josef Timar: Sener

I boka Sener møtes to kunstnere som skaper en ny enhet ved å forene ord og bilde. Fotografier og dikt flettes sammen samtidig som de beholder sin individuelle originalitet. Denne enheten minner om en legering der delene kan skilles, og som på grunn av kombinasjonen ikke bare får en ny form, men enda viktigere, en ny egenskap. Opprinnelsen til boken er at den ungarske fotografen Josef Timar spurte den samiske poeten Inger-Mari Aikio-Arianaick (IMA) om hun ville skrive dikt til hans fotografier. "Det var lett å si ja da jeg i hans bilder så nesten ferdige dikt" sier IMA. Resultatet ble den første boken på samisk med ekfrasisk poesi, dvs. at diktene er skrevet til eller ut fra bilder. ISBN: 978-82-90625-70-7. DAT, 2013. 111 s. (kan kjøpes bl.a. gjennomhaugenbok.no)

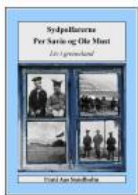

Irene Larsen: Sortsolsafari

Poeten Irene Larsen fra Skjervøy i Nord-Troms har gitt sin tredje diktsamling "Sortsolsafari". Diktsamlinga balanserer mellom samisk naturmytestoff og en urban-global samtid. Myten om kvinnen som bor sammen med en bjørn, og fødte en sønn med en bjørnelabb og en menneskehånd, flettes inn i kjøreturer på nordnorske fylkesveier, festivalbesøk og avstikker til et Nordsjøfastland som ikke lenger eksisterer. Diktjeget plasseres i en hverdagslig ramme, men med klar eksistensiell referanse utover hverdagen. ISBN: 978-82-9306-528-9. MARGbok, 2013. 268.- (kan kjøpes bl.a.

gjennomhaugenbok.no)

Faglitteratur

Unni Aas Sandholm: Sydpolfarerne Per Savio og Ole Must – liv i grenseland

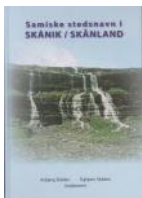
En biografisk dokumentar basert på tidligere kjente og ukjente skriftlige og muntlige kilder om de to samiske ungguttene fra Sør-Varanger, Per Savio (18) og Ole Must (20), som i 1898 dro på tidenes første overvintring i Antarktis med Carsten Borchgrevinks "Southern Cross" – ekspedisjon. Overvintringen ble en langt større påkjenning enn det de var forberedt på, men Per Savio og Ole Must hadde egenskaper som fikk avgjørende betydning for ekspedisjonens utfall. Livet etter hjemkomsten ble også en kamp for tilværelsen, før begge omkom under tragiske drukningsulykker.

ISBN: 978-82-997875-4-3. TEMAHEFTER Aas Sandholm, 2013. 128 s. Innb. 240.-

Øyvind Ravna: Finnmarksloven – og retten til jorden i Finnmark

Denne boken omhandler den største enkeltendringen av eierskapet til de mest sentrale samiske landområdene i moderne tid. Da finnmarksloven ble vedtatt i 2005, ble et over 200 år gammelt statlig eierregime erstattet av en grunnforvaltning der finnmarkingene selv fikk eierrådigheten. Et av hovedmålene med loven og eieroverføringen har vært å avløse usikkerheten og striden om retten til land og vann med trygghet og forutsigbarhet. Mange rettslige spørsmål står likevel ennå ubesvarte. Finnmarksloven – og retten til jorden i Finnmark er et bidrag til å besvare noen av disse spørsmålene. Antologien er den første større fremstillingen som analyserer rettighetene til Finnmarkseiendommens grunn etter at loven ble vedtatt. ISBN: 978-82-0542-505-7. Gyldendal, 2013. 750.- (kan kjøpes bl.a. gjennomhaugenbok.no)

Samisk stedsnavn i Skånlik/Skånland

Debatten om bruk av samiske stedsnavn på Stuernjårga/Skånlandshalvøya har delvis vært preget av manglende kunnskap både om hva stedsnavn er og hvilken mengde samiske navn man har på Stuernjårga, i Skånland og Evenes kommuner. Samiske stedsnavn foreligger generelt lite i skrift i området. Den muntlige bruken og kunnskapen er omfattende. Norskstalende synes ikke å kjenne den flora av samiske stedsnavn man har, sannsynligvis da samiske stedsnavn brukes ved samisk tale. I tillegg har noen samiske bygdenavn kommet i bruk ved at enkeltpersoner har tatt navnene inn i norsk tale. ISBN: 978-82-9197-352-4. Skåniid girjje, 2013. 380.- (kan kjøpes bl.a gjennom haugenbok.no)

Marja-Krisin Skum: Giellamolsun sámi boazodoalus – Språkbyte inom renskötelsen

Boka handler om språkbyte i reindriften i Sverige og er basert på en matergradsoppgave fra 2011. I boken bruker forfatteren eksempler fra reindriften for å vise hvordan språkkunnskapene i samisk har forandret seg, og hvordan dette har påvirket menneskene. Flere og flere har begynt å bruke svensk under blant annet kalvemerking og reinskillinger. Svensk og nordsamisk tekst. ISBN: 978 82-8263 123- 5. CálliidLágádus, 2013. 96 s. 225.- (kan bl.a kjøpes gjennom haugenbok.no)

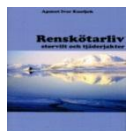
Tor Persen: Fievrrut Fievro Vuajastahkh

“Fievrrut Fievro Vuajastahkh” er en bok som er tilpasset for barn i begynneropplæringen, men denne boka passer også for barn som er språklig sent utviklet. Til hvert bilde er det skrevet et ord på nord-, lule-, sørsamisk og tegn-til-tale. Dette vil også gjøre barn oppmerksomme på at vi har flere språk. Tegn-til-tale-illustrasjonene skal motivere leserne til å bruke disse når boka leses. Kirsten Wirkola har illustrert boka med tegn til tale. Boka viser illustrasjoner av forskjellige transportmidler. ISBN: 978-82-7374-707-5. Davvi girji, 2013. 32 s. 120.- (kan bl.a. kjøpes gjennom haugenbok.no)

Kajsa Kuoljok: Árrangáttien = Árrangáttis = Vid eldstaden – idag, igår och i framtiden

Skriften har sin bakgrunn i ett kulturmiljøpedagogisk delprosjekt som Ájtte har drevet under 2012. Ett fältstudieläger för barn i åldrarna 10-12 år har genomförts, och målsättningen med det var att genom besök på lokala platser inom Jokkmokks kommun sammanlänka samiska barns vardag idag med ett arkeologiskt långtidsperspektiv, där projektets övergripande syfte var att förmedla samisk traditionell kunskap till en yngre generation. Parallelltext på svenska, lulesamiska och nordsamiska. ISBN 978-91-87636-22-6. Jokkmokk : Ájtte, 2013. 62 s. 99.- (Kan köpas genom Ájttes webbshop)

Apmut Ivar Kuoljok: Renskötarliv – storvilt och tjäderjakter

Apmut Ivar Kuoljok har arbetat hela sitt liv som renskötare i Sirges sameby i Norrbotten. I den här boken berättar han om flyttningarna mellan de olika visten, om livet i rajderna, om rensläkt och inte minst om dramatiska jaktfärder där älg, fågel, björn, järv, varg och lo utgjorde bytet. Läsaren får en unik inblick i de renskötande samernas nomadiserande liv och även om hur förutsättningarna för renskötelsen dramatiskt förändrats i modern tid. ISBN 978-91-86621-56-8. Ord & visor, 2013. 217 s. 240.- (kan bl.a. köpas genom bokus.com)

Elsy Labba & Karolina Ericzon: Svihjtjeme- jih laavlomestååkedimmieh / Labudim- ja lávllomstáhkusa / Lávlunstohkosat / Sång- och rörelselekar på syd-, lule- och nordsamiska

Boken är ett pedagogiskt material som främst vänder sig till den som arbetar med barn i åldrarna 4-12 år. Materialet innehåller traditionella svenska sång- och rörelselekar som bearbetats för att passa in i ett samiskt kulturellt sammanhang. I texthäftet finns sångtexter, lekbeskrivningar samt noter med enkla ackord. En DVD medföljer, där alla lekarna finns filmade och alla sångerna är insjungna på de olika språkvarieteterna. ISBN 978-91-637-0925-8. Jokkmokk : Elsy Labba, 2012. 65 s. 299.-

Berit Inga och Ida Sunna: Traditionell ekologisk kunskap – renskötarkvinnor om renen, landskapet och språket

Traditionell ekologisk kunskap, om markanvändning bland kvinnor i norra Sverige och Norge är ett projekt som Ájtte, Svenskt fjäll- och samemuseum bedrivit under åren 2009-2012. I projektets regi har kvinnor med anknytning till eller verksam i renskötelsen intervjuats i syfte att dokumentera dessa kvinnors traditionella ekologiska kunskap om renen och om markanvändningen i deras hemområden. ISBN 978-91-87636-75-2. Jokkmokk : Ájtte, 2013. 48 sidor. 80.- (Kan köpas genom Ájtte webbshop)

Tidsskrifter

Š-70/2013 (ungdomsmagasin)

Š – 69-2013 inneholder blant annet et portrett av den svensk-samiske artisten Sofia Jannok i anledning slipp av hennes tredje album "Áhppi – Wide As Oceans", en presentasjon av årets Sámi Grand Prix og en reportasje om to Karasjok-jenter og en jente fra Billefjord med Bieber-Fever på tur i hovedstaden for å få med konsert med Justin Bieber nå i april. Magasin for ungdom med nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk teks. ISSN: 0804-5143. Idut, 2013. 40 s. 40.-

Ottar 2/2013: Tromsø-området Samisk -norsk møteplass

Debatten om samer i Tromsø har aktualisert spørsmålet om samisk tilstedeværelse i fortid og nåtid, men også om hva det samiske betyr for byens identitet. Det populærvitenskapelige tidsskriftet Ottar 2/2013 er viet Tromsø-området som kulturell møteplass mellom det samisk og det norske gjennom 10.000 år. Artiklene er skrevet av forskere med tilknytning til Universitetet i Tromsø. ISSN: 0030-6703. Tromsø Museum – Universitetsmuseet. Nr.

295. 2/2013. 56 s. 60.-

Sámi dieđalaš áigečálá 2/2012

Nytt nummer av samiske fagtidsskriftet Sámi dieđalaš áigečálá er publisert. Tidsskriftet gis ut av Samisk høgskole og Universitetet i Tromsø i samarbeid. Dette nummeret skriver bl.a. Nils Øyvind Helander om funksjonell tospråklighet og Johan Klemet Hætta Kalstad skriver om norsk samepolitikk på 70'-tallet. Artiklene er skrevet på nordsamisk og har alle korte sammendrag på engelsk. ISSN: 0805-4312. Sámi allakuvla/Romssa univeritehta - Sámi dutkamiid guovddáš, 2012. 100.- (kan kjøpes gjennom karabok.no)

Vennlig hilsen -Dearvvuođaguin

TROMS fylkeskommune
ROMSSA fylkkasuohkan

Edel Olsen

Rådgiver - Ráđđeaddi

Samisk bibliotektjeneste i Troms - Sámi girjerádjubálvalus Romssas

Tlf: 777 88 379

For mer informasjon om utgivelsene se: <http://samiskbibliotektjeneste.wordpress.com>. Her legges det jevnlig ut informasjon om nye samiske utgivelser.